

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Conferența dela Berna.

Mulți, prea mulți, n'au participat la conferența de pace, ținută în luna trecută pe pământ neutral, în orașul Berna din Elveția, pentru că guvernele din statele aparținătoare antantei n'au permis nimănui să participe la ea. N'au dat pașapoarte pentru conferența socialistă de pace, care era să se țină în Stockholm, și n'au dat pașapoarte nici pentru conferența dela Berna, deși aceasta a fost cu totul de altă natură. În ea s'a discutat în mod academic chestia păcii durabile, a păcii eterne, din toate punctele de vedere, stabilindu-se în mod concret pedecile cari îi stau în cale și posibilitatea delăturării acestor pedeci. Natural, că a fost vorba în această întrunire de servanți, iubitori de pace, și de chestia de naționalitate, care asemenea formează pedecă pentru pacea durabilă, pacea eternă, și poate că cea mai mare pedecă, și cu privire la chestia aceasta rezultatul la care s'a ajuns în conferență poate fi formulat pe scurt astfel:

«În viitor să nu se mai facă nici anexiuni, nici cedare de teritorii, dacă acestea stau în contrast cu interesele și cu voința popoarelor. Consentimentul acestora trebuie să se ceară pe calea plebiscitului, ori după altă modalitate potrivită. Statele au să asigure pe seama naționalităților de pe teritoriile lor egalitatea cetățenească, libertatea religioasă și libera întrebuintare a limbii».

Baza discuțiilor purtate în Berna pe tema aceasta și baza concluzului schițat pe scurt în cele de sus, a format o un elaborat amănunțit al profesorului *Hawdan Kohl* din Cristiania, compus după ascultarea părerilor mai multor savanți: englezi, francezi, germani etc. în chestia de naționalitate. Cuprinsul acestui elaborat, acceptat în Berna de bază pentru discutarea chestiei de naționalitate, e, schițat pe scurt, următorul:

1. Naționalitățile își pot desvolta liber limba și individualitatea lor culturală.

2. Să se dea pe seama fiecărei naționalități libertate deplină cetățenească, economică și religioasă, și posibilitatea primirei educației în limba maternă.

3. Naționalitățile, pe lângă respectarea legilor statului, își pot organiza în mod liber bisericile.

4. Naționalitățile își pot înființa în mod liber organizațiile necesare pentru instrucția publică.

5. Pot să aleagă reprezentanți (deputați) pentru conducerea afacerilor lor bisericești și școlare și pot să arunce dare pe membrii comunității lor, pentru susținerea bisericilor și a școalelor.

6. Pe seama fiecărei naționalități trebuie să se asigure o reprezentare justă în corporațiunile alese de popor.

7. Statul trebuie să se îngrijască despre aceea, ca organele administra-

ției publice, cari ajung în atingere nemijlocită cu poporul, să cunoască limba poporului, iar încunoștiințările oficiale să se publice și în limba minorității naționaliste.

8. În caz de anexiune sau de cedare de teritoriu este a se afla în mod exact voința populației de pe teritoriul respectiv.

9. Pentru a se ajunge la scop, să se pună în aplicare, întrucât e posibil, plebiscitul.

10. Plebiscitul se poate întrebuinta și pentru rezolvări alternative.

În alte două puncte ale elaboratului se stabilesc apoi modalitățile punerii în aplicare a plebiscitului.

Cum se vede, conferența pacifistă dela Berna a avut în fața ei propuneri concrete cu privire la rezolvarea chestiei de naționalitate; iar despre desbaterile urmate asupra propunerilor, d-l *Oscar Iászi*, care încă a participat la conferență, ne dă prin coloanele ziarului «*Világ*» informațiile următoare:

«Profesorul din Viena *Rudolf Lann*, a examinat părțile de drept și tehnice ale pretensiunilor ridicate, din punctul de vedere al codificării din viitor (a drepturilor naționalităților). Scriitorul acestor rânduri (*Iászi*), a cerut să se evite șematizarea. După părerea sa e lucru zadarnic căutarea unei forme generale. Deși principiile fundamentale stabilite sunt corecte, executarea lor și măsura croirei lor atarnă dela conștiința istorică, dela maturitatea economică și politică, dela forțele culturale ale singuraticelor naționalități. Cea mai frumoasă lege nu folosește nimica, dacă nu e sprijinită de circulația de sânge a culturai și a democrației. De exemplu legea de naționalități a lui *Deák* a fost o lege splendidă, și totuși nu s'a ales nimica din ea între împrejurările date.

A fost vorbă multă despre organizarea comisiunilor internaționale de instrucție și a tribunalelor, cari să examineze gravaminele singuraticelor naționalități, cu dreptul, de a îndruma statul respectiv, pe teritoriul căruia s'au întâmplat abuzurile, ca să saneze relele. Profesorul *Quidda* din Bavaria a sprijinit cu căldură acest drept de apărare a naționalităților față de patria mamă. A arătat în mod interesant, cum înainte de război ținea însuși ideea aceasta de utopie, de ceva ce se lovește de suveranitatea statului, dar astăzi, după cele văzute și pățite în război, ține de naturală și de justă năzuința aceasta.

Ideea aceasta a dus apoi la discutarea chestiei suveranității și *Forel* și *Bernstein* au accentuat cu multă putere de convingere, că vechea construcție a suveranității a devenit imposibilă. În privința aceasta *Bernstein* a prezentat următorul interesant proiect de conclud: «Suveranitatea statelor și a imperiilor este a se subordona dreptului internațional, identic cu privire la toate. Chestia de națio-

nalitate poate fi rezolvată numai pe bazele democrației radicale organice».

Cu formularea aceasta *Bernstein* voea să sprijinească pe scriitorul rândurilor acestora (*Iászi*) în concepția, că orice regulare de comunitate de stat e de geaba, atunci, când lipsesc forțele interne democratice.

Profesorul *Piloty* a propus, să fie înființat un birou în Haga, care să studieze neîntrerupt dezvoltările mai nouă ale chestiei de naționalitate, comparând experiențele din diferitele state.

Interesantă și în parte pasionată a fost discuția în jurul chestiei plebiscitului, pe care contrarii conservativi ai propunerii (*Herz*, *Blunek*, *Ude*) căutau să o discrediteze, ca pe o procedură învechită. Dar față de această pornire *Forel*, *Bernstein* și *Moriand*, profesor în Geneva, au luat plebiscitul în apărare cu multă putere de convingere, ca singura deslegare corectă, dar firește, trebuie să-i fie asigurată libertatea în mod cinstit.

Cu mult curaj moral a reclamat *Bernstein* ordonarea plebiscitului de drept pentru rezolvarea chestiei referitoare la Alsața și Lorena, firește, după potolirea agitațiilor din război, și sub conducerea unui stat neutru. După părerea sa, aceasta ar fi singura rezolvare multumitoare a acestei chestiuni dureroase. Fără deslegarea aceasta, problema referitoare la Alsața și Lorena va forma punctul de mănecare pentru noue complicații războinice. «Eu nu pretind plebiscitul pentru câștigarea soviniștilor francezi, — și-a terminat *Bernstein* argumentarea, — ci în interesul acelor democrați francezi, cari au lucrat încă înainte de război în mod cinstit și loial pentru delăturarea contrastelor germano-franceze».

Au fost și de aceia, cari peste tot au aflat rezolvarea problemei naționaliste numai în o delimitare teritorială a naționalităților, în fața căror scriitorul acestor rânduri (*Iászi*) a accentuat, că în ținuturile în cari naționalitățile sunt mici la număr, nu poate fi aplicată regula aceasta. Pentru punctul de vedere teritorial mulți aderenți a avut *Renner* cu principiul său de organizare, care cere, ca naționalitățile, în mod cu totul independent de teritor, să fie trecute în catastrofe naționaliste, cari au să formeze apoi nouă cadre ale administrației și instrucției publice. Foarte corect a arătat apoi *Lann*, că ramurile cele mai multe ale administrației sunt de neînchipuit pe baza principiului individualității. În cuvintele de încheiere tot acest savant a stabilit cu bucurie, că cu toate deosebiriile număroase de păreri cu privire la detalii, membrii congresului sunt de acord toți, că chestia de naționalitate poate fi rezolvată numai pe baze democratice, că pe seama fiecărei naționalități sunt a se asigura în viața de stat drepturi identice și că nu e permis să fie trecută cu forța o parte a statului la alt stat. «Acestea sunt astăzi pretensiuni atât de elementare,

încât cu privire la ele nu mai pot să existe deosebiri de păreri între partidele politice, cari conduc cu seriozitate statele culturale». Acestea au fost cuvintele de încheiere ale referentului. Toți cei prezenți le-au aprobat în mod sgomotos, fără a ști, că zău, mai există state culturale, în cari partidele conducătoare nu recunosc nici acest minim de existență al umanismului naționalist».

Nu ale noastre sunt cuvintele acestea de încheiere, ci ale domnului *Oscar Iászi*. Le subscriem însă și noi, din toată inima.

Necesitatea pregătirii predicii.

De Dr. Gh. Comșa.

Preoțimea noastră în decursul crâncenului război de azi s'a făcut părtașă năcazurilor bune vestiri după puterile primite dela Dumnezeu. A înfăptuit prin aceasta cuvintele adresate de apostolul Pavel către *Timotei*: «Deci nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru *Isus Cristos*, nici de mine legatul lui, ci fii părtaș năcazurilor bune vestiri după puterea lui Dumnezeu». (II, Tim. 1, 8).

S'a achitat de această sfântă datorie a sa, pentru că e convinsă despre adevărul, că nu poate din destul accentua necesitatea predicii. Chiar și în numita epistolă a apostolului Pavel de repetite ori cetim despre necesitatea predicării cuvântului, doar acolo aflăm și memorabilele cuvinte: «Predică cuvântul» (II, 4, 2). E oportun prin urmare să însirăm cu vreme și fără vreme și necesitatea de a ne pregăti, dacă voim să predicăm, spre a nu fi expuși să cădem în repețiri și să spunem credincioșilor povești.

Întru dovedirea acestui adevăr, aduc în cele următoare un exemplu clasic. În o revistă bisericească, și anume în «*Biseria ortodoxă română*» a. XXXI. Nr. 4., preotul *Constantin Morariu* în o lucrare celebră a sa spune că în comuna *Ițicanii-vechi*, din Bucovina, îi murise la anul 1901 un parohian și s'a dus să-l înmormânteze. În comună sunt mai mulți coloniști germani de confesiune evanghelică. Primarul comunal, neamț, împreună cu mai mulți fruntași au luat parte la înmormântare, la finea căreia părintele *Morariu* în drum spre casă dase în vorbă cu primarul și însoțitorii lui și între altele i-a întrebat: «D-voastră trebuie să vă fie foarte greu că nu aveți preot în comună». Primarul a răspuns: «Da, ni-i greu, însă în curând vom scăpa de greutatea aceasta, căci casă parohială avem acum zidită gata, și Ordinariatul nostru din Viena a scris de mult concursul pentru ocuparea postului de păstor sufletesc la noi. Au și fost până acum vre-o câțiva preoți aici, ca să-i alegem, și ni-au predicat ei, dar nu ni-au plăcut». Părintele *Morariu* a replicat astfel primarului: «Domnule primar, eu nu prea înțeleg vorba *D-tale*, și să mă ierți, ce-ți voi spune:

Eu știu, că un preot învață foarte mult, iar D-voastră sunteți mai puțin învățați, deci cum puteți judeca, ori de un preot predică bine sau nu? La replica aceasta primarul a răspuns așa: ... «noi totuși putem judeca, fiindcă în nici o casă de ale noastre nu lipsește Biblia, pe care o cetim Duminecile și sărbătorile, și așa cunoaștem bine cuvântul dumnezeesc. Când auzim dară, că un preot începe a ne povesti de pe amvon povești, atunci știm, că acela nu-i de noi, căci noi vrem să ni se dea în predică adevărata și curată învățătură a lui Cristos!»

Cred, că nu ne trebuie exemplu mai clasic pentru a avea învederat înaintea ochilor faptul incontestabil al necesității pregătirii predicii. Dar să luăm un exemplu mai apropiat de noi. Întrebat-am oare când-va pe vre-un cleric absolvent, care a reflectat la o parohie, că a mers pregătit sau nepregătit să predice cu ocaziunea prezentării? Oare nu s'a gândit respectivul, că în ziua prezentării eventual mai predică și alții, cari au venit pregătiți? Și la dreptul vorbind, oare nu judecata poporului este aceea, care îi face să se pregătească? Sau poate credincioșii noștri nu au criteriile enunțării unei păreri, respective judecări, auzind în aceeași zi predica mai multor candidați? Evident, că am debita un neadevăr, afirmând așa ceva despre poporenii noștri, cari dispun de însușiri sufletești distinse!

Nu mai încap deci îndoială, că trebuie să ne pregătim temeinic dacă voim să predicăm. Nu intenționez a trece în revistă părerile omileției în privința acestui obiect, ci rămân la aceste puține considerații practice, mai ales și din cauza spațiului. Să întrebăm pe un cleric, care a terminat cursurile teologice deja de 3—4 ani și acum voind să reflecteze la o parohie, se pregătește cu o predică, care a avut muncă ușoară până a compus o predică în scopul de a se prezenta cu ea înaintea alegătorilor? Va răspunde, că a avut o muncă grea, mai ales că după terminarea teologiei, în cei 3—4 ani, nu s'a ocupat cu chestiunea predicii.

Și apoi, dacă ar fi să ținem numai predici propriu zise, dar avem să ținem catiheze și exortații, dacă voim să ne pregătim credincioșii, cari să ne înțeleagă predica! Avem apoi să ținem omilii, cari se adresează direct credincioșilor, explicând unul sau mai multe versuri biblice, cu menire absolut moralizatoare.

Până și textul unei omilii avem să-l memorizăm, dacă voim să zicem,

că ne am pregătit pentru răspândirea cuvântului.

Aceste puține considerații pot fi de cinozură pentru păstorii de suflete. Fără pregătire serioasă, efectul adevărat al răspândirii cuvântului e foarte problematic. Ne putem și de încheiere referi tot la viața practică: Nime nu-și începe zidirea casei până nu are adunat materialul; urmează dar, că la răspândirea cuvântului să ne pregătim, de unde în chip învederat rezultă, că întrebarea de căpetenia a cuvântătorului va fi: Ce material va desfășura, adecă despre ce va cuvânta? Urmează apoi aranjarea materialului, dar principalul este, că pentru a aduna materialul și a-l aranja, ne trebuie pregătire.

Din Budapesta. În cursul săptămânii trecute dieta țării a ținut mai multe ședințe, în cari au fost votate câteva legi mai mărunte. Proxima ședință dieta o va ținea probabil Vineri, în 21 Decembrie, când ministrul *Vásonyi* va prezenta proiectul de lege despre dreptul electoral. Dieta va intra apoi în vacanțele de Crăciun. În legea electorală guvernul a fost necesitat să mai facă unele modificări, cerute de Maiestatea Sa, Regele *Carol*, și acesta e motivul, că s'a trăgănat până acuma prezentarea ei în fața dietei. Proiectul de lege va fi predat spre studiere unei comisii speciale. Au decurs pertractări între ministrul-president *Wekerle* și contele *Stefan Tisza* în privința componerii acestei comisii și se svonește, că guvernul a oferit partidului național al muncii 21 de locuri în comisiune, rămânând rezervate pe seama partidelor guvernamentale 19 locuri, căci comisiunea va fi compusă din 40 membri, dar contele *Tisza* cere pentru partidul său 24 de locuri. Pertractările decurg încă. Desbaterea în dietă asupra legii electorale se va începe prin jumătatea a doua a lunii Ianuarie anul viitor, după închiderea sesiunii delegaționale.

Sărbarea sașilor

în amintirea centenarului G. F. Teutsch.

Compatrioții noștri sași au avut în 12 Decembrie nou o rară sărbătoare — în amintirea de 100 ani dela nașterea episcopului G. F. Teutsch. Elita sașilor, bisericanii, școalele, politicianii, militarii și cetățenii de samă au fost în număr complet în biserica cea mare la 6 ore seara, pentru a contribui la înălțarea sărbătorii care a reușit splendid.

Precis după programul statorit a intonat corul puternic și bine instruit un imn ocazional, după care a urmat cuvântul festiv de cătră învățatul paroh al cetății Sibiului, Dr. Schullerus.

Rar mi s'a dat ocaziune, să ascult o vorbire mai la înțeles predată, mai limpede și mai frumos, ca vorbirea festivă în amintirea episcopului Teutsch. Tot cuvântul a fost la loc, nimic superfluu și nimica nu a lipsit din spusele oratorului, prin cari a zugrăvit activitatea episcopului timp de peste 40 ani, pusă în slujba școalei, bisericii și poporului săsesc. Am remarcat din această vorbire părțile, în cari a eselat

mai mult episcopul sașilor, și anume ca întemeetor și organizator al școalelor populare, ca mare protector al școalelor medii, al căror profesor a fost, ca organizator al bisericii prin constituția ce a dat el bisericii sale, ca episcop, în care calitate a cutreerat toate, dar toate parohiile săsești, vorbind poporului și îmbărbătându-l să-și susțină școala, biserica și limba, să lucre și să cruțe, nimic înstrăinând din pământul erezilor; apoi în calitate lui de episcop, când a ordinar preoții și i-a trimis să propoveduiască credința în D zeu și dragostea cătră de-apropo și cătră instituțiile săsești — provăzându-i pe toți, pare-mi-se peste 300 la număr în tot timpul păstoririi sale, cu merinde sufletească, cu învățături și povești bogate, cum să-și implinească misiunea în mijlocul poporului.

Toți ceice au plecat dela masa episcopului lor, în parohiile, unde erau chemați să lucreze, au rămas mimiți de acele calități rare, de acele însușiri cu cari era împodobit Episcopul sașilor, căruia cu drept cuvânt, i-au ridicat în fața gimnaziului și a bisericii săsești monument — drept mărturie a cinstei și iubirei, de care a fost părtaș toată viața.

În partea în care Teutsch e venerat ca scriitor și ca istoric, las pe alții mai competenți să-și spună cuvântul, — ear în partea politică, în care a schițat oratorul rezultatele politice oportuniste a Episcopului, acum nu e timpul de a mă pronunța. Fapt este și rămâne, că Episcopul Teutsch a rămas desilusionat și nemulțumit de rezultatele, la cari a ajuns în politica sașilor, și a trebuit să vadă cu ochii distrugerea organizației universității săsești, — și reducerea acestei organizații la un for de administrare a averilor pentru trebuințe culturale, iar din privilegiile de odinioară ale celor trei națiuni recunoscute, a trebuit să se multumească, că comitele suprem al comitatului Sibiului, este și comitele națiunii săsești, care nu tocmai de mult era unul, care nu aparținea poporului săsesc.

Asemănate rezultatele dobândite de Episcopul Teutsch pe teren școlar-bisericesc — cu cele obținute pe terenul politice militante, aceste din urmă dispar și rămâne mare în înțelesul strict al cuvântului dascălul, preotul, Episcopul și organizatorul bisericesc, care a încheiat școalele, a introdus disciplina și a făcut din un popor mic, un factor însemnat în viața culturală și de stat. Aici e meritul cel mare și nedisputabil al sărbătoritului G. F. Teutsch și acesta va rămânea neșters din viața poporului săsesc din Ardeal.

N. Ivan,

protopresb. as. cons.

Moartea unui erou.

— Sublocotenentul Nicolae Brote. —

Pomelnicul eroilor căzuți pe câmpul de luptă, în urma îndelungirii războiului, e fără sfârșit. Zi de zi se răresc rândurile, și când despre unul, când despre altul primim trista știre, că a murit moarte de erou pentru apărarea patriei. Moartea fiecărui inteligent înseamnă nu numai o pierdere pentru neamul nostru, ci și pentru familia din care face parte, prin faptul, că mai ales inteligența noastră aproape în întregime se recrutează din clasa de jos, din familia de țărani, sărace. Copii dați la învățătură între asfel de împrejurări, la rândul lor au datorința sfântă a fi sprijin

pentru părinții, cari cu multă trudă li-au pus în mână o diplomă oare-care.

O astfel de pierdere a neamului, a comunei și a familiei este moartea de adevărat erou a tinărului sublocotenent *Nicolae Brote* din Rășinari, fost student în medicină, întâmplată pe frontul italian la 27 Octombrie anul curent.

Se cuvine să consacram câteva rânduri și să eternisăm memoria acestui suflet de erou și fiu credincios al bisericii noastre.

Tinărul *N. Brote* a primit dela învățătorii și părinții săi o creștere cu adevărat creștinească, căci în casa părintească credința și frica de Dumnezeu, iubirea bisericii sunt virtuți dovedite, nu numai cu cuvântul, ci și în faptă. Studiind gimnaziul la Sibiu și Brașov, în anul 1915 se înscrie la medicină. Abia a terminat un semestru și a fost înrolat sub steagul țării. Cu un curaj deosebit și cu o ambiție vrednică de urmat a voit să dovedească cum știe românul să-și îndeplinească datorința și ca soldat întru apărarea patriei. În scurtă vreme a trecut prin toate gradele inferioare și în vara anului 1916 a fost trimis pe câmpul de luptă la frontul italian, — reg. 43 — unde s'a aflat și la ofensiva din urmă începută de armata noastră.

Scrisorile trimise părinților săi mă dispensează de a alcătui structura sufletului acestui erou și bun creștin. Trebuie să fixăm la acest loc următorul fapt: Tinerimei noastre studioase cam rar îi putem ascrie atribuțiile de buni creștini și fii cu adevărat credincioși pentru biserica noastră, în înțelesul strict al cuvântului. Eroul nostru ne dovedește tocmai contrarul, după cum reiese din scrisorile ce urmează, ca tot atâtea dovezi despre dragostea de țară, neam și biserică.

Când mai întâi a plecat la front, scrie părinților săi: «Să nu plângeți, că e păcat să jelești pe cel plin de viață... Sunt slab, puțină putere, dar este ce trebuie să fie într'un soldat, energie și suflet... este apoi o credință, care todeauna am avut-o. Sub mâna mea stau 40 feciori, voi ști să-i câștig pe partea mea, voi ști să le port de grijă, cât îmi stă mie în putere, și lor le va purta de grijă cel atotputernic... Mi e însă greu, că nu am oameni de ai noștri, cei mai mulți însă sunt români. Toată speranța mi-e în anul Dumnezeu, voi face cruce când voi pleca și nu mă va părăsi, căci credința toate va mântui... zice sf. scriptură».

Am afirmat, că eroul *N. Brote* a fost un bun și credincios fiu al bisericii, dovedind scrisoarea trimisă de Sfintele Paști celor de acasă: «Sfintele sărbători sunt aproape aci! Ce durere pe mine, că acum e al 5-lea an, de când trebuie să le petrec tot departe de casă. Cu ce drag aș asculta înălțătoarele cântări ale Iuvierii, dar mai înainte, în săptămâna cea mare, cântările sfinte, duioase, cari fac pe fiecare netrebnic să tresară în faptele lui rele, să-și curețe sufletul, ca astfel să se bucure și el de sf-ta Iuviere, când Domnul nostru a călcat moartea în picioare. Dacă eu nu pot fi acolo, voiu să fie ceva din obolul meu: vă rog să cumpărați 2 luminări mari, frumoase, și să le așezați la cele 2 colțuri ale mesei dinainte. Eu o să trimit banii pentru luminări, 50 cor. Iar dimineața, când în haine de sărbătoare preotul va bate în ușa bisericii, noi vom bate poate la ușa tăleanului. Mai am o dorință, dacă se va împărți copiilor săraci ceva în ajunul săr-

FOIȘOARA.

Din toată lumea.

— Un episcop apărând scriitorii. — Salele de concert și lumina. — Progresele medicinei: boala lupus și transfuziunea sângelui. — Războiul și calul.

Savantul episcop al Albei-regale, Ot-tocar Prohászka, a făcut, unei reviste teatrale, declarațiuni interesante desupra arta dramatică și scriitorii moderni.

Episcopul zice, între altele, următoarele:

Am citit și auzit multe plângeri împotriva scriitorilor, cari vânează senzația, reclama, afacerile. Compățimesc, de sine înțeles, pe acești scriitori; dar văd cu bucurie că sânt și asfel de scriitori, cari au scopuri mai înalte și mai frumoase: scopurile artei adevărate, care năzuiește spre înălțimi. Chiar dacă acuzarea este adevărată față de mulți, totuși nu trebuie atacați scriitorii. Răul acesta nu poate fi lecuit nici cu predică moralizatoare, nici prin critică literară, ci numai prin educația publicului. Adevărat, că menirea teatrului ar fi în deosebi să facă educația publicului spre bine și spre frumos; dar aceasta este mai mult o dorință. În realitate gustul pu-

blicului silește teatrele și scriitorii, să scrie și să reprezinte piese ce voiește să vadă pe scenă. Noi avem să fim mai buni, noi să trăim mai frumos, mai omenește, moralizabil și gustul publicului să fie mai curat: atunci și piesele teatrale au să fie toate bune și curate. Căci nu există scriitor, care în contra publicului să alcătuească lucrări imorale și urâte, dacă va ști că asemenea scrieri nu-i trebuie nimănui. Să mă credeți, că dacă astăzi s'ar ivi Shakespeare între noi, nici dânsul n'ar scrie și noi ni-ar da alt ceva, decât aceea ce dorește să aibă omul vremii de astăzi.

Măsuri, până acum neobișnuite. S'au luat în Germania cu privire la economisirea materialului de iluminat. După vechiul obicei, salele de concert trebuiau să strălucească de mulțimea luminilor, deși la adecă iluminarea nu este motivată prin nimic.

Într'o sală cu lumină redusă iubitorii de muzică pot să asculte programa concertului tot așa de bine, ca într'o sală deplin iluminată. Ce este mai mult, în întunecare sau într'un clar obscur, unde simțul vederii este mai puțin impresionat, omul poate gusta plăcerea muzicii în grad mai mare, ca în splendoarea mulțimii de lumini. În acest mod s'a ivit ideea, că de aici încolo concertele să se țină în sale

întunecate, și în cursul reprezentării numai podiul să fie luminat. Germanii au făcut probe și au constatat, că reprezentațiile muzicale, date în sale întunecate, sânt foarte plăcute. Probe s'ar putea face și în orașele dela noi.

Boala lupus, în forma sa de tuberculoză a pielii, s'a considerat până acum ca nevindecabilă. Semnele sale sânt: mici noduri, care dela o vreme se schimbă în rane cu puroi și atrofiază pielea. Nodurile de obicei se unesc și dau naștere la așa zisele placarde (tăblițe) lupice pe obraz sau pe membrele corpului. Forma placardelor lupice este rotundă, de culoare roșie, cu un centru alb. Numele de «lupus» și de «lupic» (lupesc) al acestei boale provine dela firea ei, cum s'ar zice, mănăcișoasă, (ca a lupului, tipul lăcomiei). Ea distruge curând pielea. Uneori este staționară și ține cu anii.

Tratamentul intern consistă în luarea d feritelor preparate: arsenic, fier, iod, uleu de pește.

Tratamentul extern este: extirpare, galvanocaustică ș. a., dar nu cu mult rezultat.

În timpul nou se întrebunțează alt fel de tratament extern, și adecă terapia razelor, întregită prin arta operativă. Medicul Dr. Artur Strauss, într'o revistă ber-

lineză comunică faptul, că a izbutit să compună un preparat de cupru (lecutil), care în legătura cu aplicarea externă a lampii de cuarț produce rezultatele cele mai bune. Mijlocul este cu desăvârșire lipsit de otrăvă, și are efect și la alte forme de tuberculoză externă. Doctorul Strauss speră, că prin experimentele ce se vor face de aci încolo, cuprul are să se întrebunțeze și ca medicament intern: prin injecții, introdus în sânge, se vor obține mari rezultate în cazuri de boale infecțioase. Poste se va găsi leacul de cupru, care va putea distruge în germene scrofuloza la copii. Boala aceasta, scrofuloza, formează prea adesea temeiul, pe care se dezvoltă lupusul de mai târziu.

Progresul medicinei se învederează și în așa numitele transfuziuni de sânge.

Într'o ședință mai nouă a chirurgilor parisiensi profesorul Janbreau a raportat despre succesele obținute în spitalele militare prin aplicarea transfuziunii sângelui. După o metodă modificată de chirurgul american Kimpton, se introduce o cantitate de 250—500 centimetri cubici de sânge, luat dela om sănătos, în vinele rănitului. Îmbunătățirile sânt surprinzătoare. Dintre 40 de grele răniți, pentru cari nu mai era mântuire, s'au vindecat 40 la sută, ear 26 la sută au mai trăit peste 24 de ceasuri. Este de notat, că acești gravi ră-

bătorilor, dați în numele meu 25 cor. Vă rog împliniți aceste 2 dorințe și să nu spuneți la nime, faceți așa, ca să nu știe stanga ce face dreapta». Iată exemplul- cel mai frumos al unui bun și credincios fiu al bisericii noastre!

Cu 3 zile înainte de ziua fatală, scria părinților săi: «Poate voi mă așteptați grabnic să merg acasă în concediu, dar știu sfântul... sunt prea grele vremuri pela noi; dar am speranță tare în ajutorul lui Dumnezeu cel bun. Tată la toți. Iar dacă așa va voi El, atunci n'avam ce face. Porunca dată trebuie împlinită și ajutorul Lui îl cer ferbinte cu cei zece feciori dați mie. E greu de împlinit și poate să las chiar viața; dacă El vrea așa, fie! Așteptați cu încredere proxima epistolă, sau veste despre mine, nu plângeți, fără să fiți siguri, că eu nu mai sunt».

Eroul Brote a fost sigur despre ce-l așteaptă, probabil a primit să rezolve vre-o problemă, care dinainte a văzut că va fi încununată cu moartea! La câteva zile, locotenent-colonel al reg. 43 scrie părinților:

«Indeplinesc o tristă datorie, vestindu-vă moartea fiului D-Voastre, a sublocotenentului în rezervă N. Brote. Cel căzut pe câmpul de onoare a luat parte în multe patrolage benevole, distingându-se prin deosebit curaj. La atacul dela *Fajti hrib* din 26 Octombrie a dat cel mai bun exemplu supușilor săi. În 27 Octombrie cade în poziția ocupată dela dușman, moarte de erou. A fost înmormântat în cimiterul eroilor în satul *Lipa*, însemnându-i-se mormântul. Părerea cu adevărat de rău a întregului reg. servească spre mângăierea D-Voastre».

Iată cine a fost și ce a pierdut biserică noastră în eroul N. Brote, care în vârsta cea mai frumoasă de 22 ani, cu pieptul împodobit cu 3 medalii, și-a vărsat sângele pentru apărarea patriei, în cea steagului, și fericirea neamului său!

Astfel de fapte trebuie fixate, ca documente la vreme și poate ca unica mângăiere ce ne va rămânea! Toți îl depingem, îndeosebi părinții și cei 4 frați nemângăiați.

Cu adevărat, pe tine «credința ta te-a mântuit», iubite erou!

Alecu.

REVISTĂ POLITICĂ.

Anglia tot războinică. Fostul ministru de externe și șeful uniuniștilor din camera lorzilor, marchizul Lasdowne, prin declarațiile sale în chestiunea păcii, tot mai dă de lucru bărbaților din guvernul actual englez și sprijinitorilor săi.

Cel mai tinăr dintre membrii cabinetului, *Churchill*, a pronunțat un discurs, în care arată, că scopurile războinice ale Angliei rămân *neschimbate* și pe mai departe. «Avem toate mijloacele, zice *Churchill*, pentru buna continuare a războiului. În locul Rusiei, care va lipsi câțiva timp dintre noi, au intrat Statele Unite, despăgubindu-ne în mod extraordinar pentru pierderea Rusiei. Alăturarea Statelor Unite la puterile înțelegerii va trebui să aibe efect decizător».

niți n'ar fi putut trăi nici un singur ceas fără transfuziune de sânge. Ei au să-și mulțumească viața numai acestei metode nouă de tratament, care — după experimentările lui Janbreau și ale colegilor săi — se poate aplica în ambulanța cea mai primitivă și cu mijloacele cele mai simple.

Calul cel mai aprig, calul cu nărav, dacă ajunge odată la front, — scrie *Il Secolo* din Milano, — se imblânzește într-o săptămână ca mielul. Schimbarea aceasta o pricinuește mai cu seamă oboseala și simțul de primejdie. Este admirabil instinctul de viață al calului. Dacă artileria trece pe lângă linia de foc, ori cât ar bubui tunurile dușmane, cailor nici că le pasă, nu vezi semne de frică la nici unul dintr'înșii. Dacă însă o granată explodează în apropierea lor, toți caii își ascut urechile, ear ochii lor oglindesc frica și caută stăpânul. Calul deosebește exact, după sunet, pușcătura ce vine dela dușman, de pușcătura ce pornește dela ai săi. Are instinctul, că pușcătura aceea l-ar putea nimeri.

Când bateria trebuie dusă îndărăt, într'un loc mai scutit, calul n'asteaptă îndemn și împintinare. Ear când în cutare loc presimțim o nenorocire oarecare, se silește în tot chipul să scape prin fugă sălbatică.

Alt discurs politic s'a rostit la Birmingham din partea lui *Asquith*, care se adresează nu numai auditorului său, ci lumii întregi. «N'am să uit, declară *Asquith*, că împreună cu amicul și colegul meu din ministeriu, *Grey*, am luat asupra noastră o responsabilitate, de care nu s'a mai pomenit în istorie; dar afirm hotărât, că dacă așa mai ajunge odată în situație de-a hotărâ asupra păcii și a războiului, ași lua iarăși aceeași hotărâre». *Asquith*, după aceasta, se ocupă cu scrisoarea lui *Lansdowne* pe care firește nu-l aprobă.

Balfour, ministrul de externe, a făcut declarația senzațională în cameră, că în Septembrie a. c. Anglia, prin mijlocirea unui diplomat neutral, a primit un ofert dela Germania, al cărei guvern i-ar comunica bucuros condițiile germane de pace. Guvernul englez, în înțelegere cu aliații săi, s'a învoit să trateze asupra comunicatelor germane, însă n'a primit nici un răspuns din partea Germaniei.

La aceasta se răspunde oficial din Berlin: Guvernul german, cu mijlocirea unei puteri neutrale, pe cale diplomatică a fost întreat la începutul lui Septembrie despre scopurile sale în război. Din felul mijlocirii și după obiceiurile internaționale, s'a presupus cu siguranță, că pasul acesta se face cu știrea și învoirea dată de guvernul britic și al aliaților săi. Guvernul german în general a fost dispus a răspunde la întrebare, și anume: a răspunde nemijlocit prin graiul unui om al său de încredere. În cursul evenimentelor ce au urmat, guvernul german s'a convins, că dușmanii noștri n'au întreprins nimic pentru a face cu puțință răspunsul verbal nemijlocit. Ați pași, în afacerea aceasta, nu s'au luat din partea guvernului Germaniei.

Franța. Fostul prim-ministru *Caillaux*, șeful aderentilor francezi ai păcii, la arătarea susținută de comandantul militar al Parisului, va fi pus sub acuză ca trădător de țară. În acest scop s'a cerut suspendarea dreptului de imunitate a deputatului *Caillaux* și a colegului său *Loustalet*. Actul de acuză, înaintat de comandantul Parisului, generalul *Dubail*, învinovățește pe acești deputați: de propagandă împotriva războiului în înțelegere cu aventurieri francezi și străini, dintre cari unii sunt arestați pentru tradare de patrie; îi învinovățește mai departe de faptuirii pentru desfacerea alianței franco-engleze.

Camera a votat suspendarea cerută.

Războiul.

14 Decembrie n.

La frontul *ostic* s'au continuat pertractările pentru legarea armistițiului. La frontul *italian* s'a început de nou activitatea războinică între Brenta și Piave. Din Albania și dela frontul macedonean nu se comunică nimic deosebit.

Frontul dela *vest*. În Flandria numai pe unele locuri a fost mai vie activitatea artileristică. Englezii au făcut încercarea, să recucerească pozițiile pierdute în rândul trecut, dar i-au respins germanii, cu mari pierderi, și au făcut și prizonieri. La St. Quentin dușmanul a fost bătut în lupte cu granate de mână. La gruparea de armată a clironomului german întreprinderi succese, la armata principelui *Albrecht* de *Württemberg* activitate potențată artileristică. Flota germană a avut nouă succese pe mare, în lupte cu flota engleză, care a pierdut de nou mai multe vapoare.

15 Decembrie n.

Frontul *ostic*. Eri au fost textuate în mod final din ambele părți condițiile contractului de armistițiu. Delegații Rusiei au dorit însă să ceară îndrumări dela guvernul lor cu privire la unele puncte și astfel consultările s'au amânat pe ziua următoare. Frontul *italian*. Armata generalului de infanterie *Krauss* a luat dela dușman pozițiile de pe *Col Caprile*, apărate

cu multă energie. S'au distins mai ales regimentele 49 și 88 de infanterie. Pe muntele *Pertica* batalioane alpine au respins mai multe atacuri dușmane. Încercările italienilor de a recucupa unele poziții pierdute acum de curând, au rămas neisbutite. În zilele din urmă 3000 de italieni au ajuns în captivitate la noi, cu 40 de ofițeri. Frontul dela *vest*. În Flandria englezii cam de patru săptămâni au sistat atacurile. Ofensiva lor poate fi considerată de încheată. Luptele cari se mai dau, sunt locale. Rapoartele oficioase aduc știri despre întreprinderi succese, executate de trupele de recunoaștere germane și despre foc de artilerie pe unele locuri, operațiuni mai mari însă nu se mai execută la frontul acesta.

16 Decembrie n.

Frontul *ostic*. Eri, în 15 Decembrie, s'a subscris în *Brest-Litovsc* contractul prin care se leagă armistițiu, valabil pentru toate fronturile rusești și cu durata de cel puțin până la 14 Ianuarie 1918. Frontul *italian*. Trupele noastre austro-ungare au mai prins teren pe *Col Caprile*. Intre *Brenta* și *Piave* a fost foc de artilerie. În Albania și Macedonia situația a rămas neschimbată. La frontul dela *vest* foc de artilerie pe unele locuri și câteva întreprinderi succese germane. Luptele mai mari pot fi considerate de încheate și la frontul acesta, până la primăvară, ori până la încheerea păcii.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători de *Mercuri*, *Părintele Nicolae*, numărul proximal ziarului nostru apare Sâmbătă înainte de amiază.

Imprumutul de război. Foaia oficială din Budapesta publică ordinațiunea ministrului de finanțe, prin care termenul de semnare la al șaptelea împrumut de război se prelungește până la 31 Decembrie nou. Ceice nu și-au împlinit până acuma datorițele față de patrie, mai au timp pentru a repara întrelăsarea. Semneze deci toți ceice pot la noul împrumut de război și plaseze și toate prisosințele în aceste hărții sigure și rentabile de stat, pentru că prin aceasta ajută statului, dar își ajută și lor, asigurându-și o dobândă frumoasă după banii împrumutați statului. Amănuțele se pot afla la fiecare oficiu postal, la fiecare primărie și la fiecare bancă.

† **Patriciu Drăgălina.** Din Caransebeș primim trista veste despre moartea fruntașului bănățean *Patriciu Drăgălina*, președinte al Comunității de avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13, și fost profesor al Institutului pedagogic diecezan din Caransebeș, membru în corporațiile noastre bisericesti și unul dintre cei mai harnici pedagogi în mitropolie. A încetat din viață în 14 Decembrie n. în etate de 68 de ani și a fost înmormântat Duminecă în 16 l. c. lăsând în urma sa adânci regrete. Odihnească în pace!

Concertul Dnei *Veturia Triteanu*. Vineri în 14 Decembrie a. c. la orele 8 seara, publicul sibian a avut iară ocaziune a rămânea încântat de arta cunoscutei noastre artiste, *Veturia Triteanu*. Sala cea mare dela «*Unicum*» a fost arhiplină, iar programul ales din mărgăritarele literaturii muzicale a fost apt de a contura înaintea publicului toate calitățile necentenit apreciate ale celebrei noastre artiste. De astă dată cu o bucurie binefăcătoare putem înregistra faptul, că am avut ocaziune a ne transpune desfătării cauzate prin ascultarea bucăților «*Tradarea*» și «*Biată inimă*» ale celebrului nostru măiestru *Gheorghe Dima*. După atâta amar de vreme din caleidoscopul melodiilor străine s'a desprins iar limba noastră muzicală și a luat sbor geniul nostru muzical. Nu trebuie să stăruiem în special asupra celorlalte puncte. «*Mărirea lui Dumnezeu în natură*», de *Beethoven* a putut atinge în mod deosebit inimile credincioase și necredincioase deopotrivă în mijlocul războiului, care pune la încercări grele credința. După unele bucăți din compozițiile lui *Brahms*, excelența noastră artistă a executat «*Trei cântece țigănești*» de *Dvorak*. A trecut apoi pe terenul propriu zis al puterilor prestațiilor sale. A cântat cu adevărată putere artistică «*Poem dramatic*» de *Gretschaninov* apoi «*Cecilia*» de *R. Strauss* și la fine neîntrecuta compoziție «*Beliducele*» de *Moussorgsky*. Aceasta din urmă o am ascultat cu deosebită plăcere și la concertul anterior al celebrei cântărețe,

care de data aceasta s'a întrecut pe sine, având concurent numai în acordurile pianului măestrite de recunoscutul artist *G. Koriciansky*, pe când la concertul anterior s'a luat la întrecere cu orchestra militară, *Prislopeanu*.

Răscumpărare de feliicitări. Dl *Dr. Nicolae Bălan* și-a răscumpărat feliicitările de ziua onomastică dăruind 20 coroane pentru copiii săraci dela școala centrală ortodoxă română din parohia Sibiu-Cetate.

† **Dr. Nicolae Aron**, medic militar în rezervă, după un morb îndelungat contras pe câmpul de luptă, a răposat Vineri în 14 Decembrie n. în etate de 27 ani. În mormântarea a avut loc Luni în 17 Decembrie n. c. în comuna Cioara de jos. Odihnească în pace!

Cartofi. Comanduirea supremă a armatei, având în vedere interesele aprovizionării generale, a sistat recvirarea cartofilor în toată țara. Din cartofii recvirați va păstra pe seama sa numai 1200 vagoane, ear restul îl restituie în scopul de a fi întrebuițat pentru aprovizionarea publică. În urma acestei măsuri se vor pune la dispoziția cetățenilor cam 4000 vagoane de cartofi.

Scumpirea ziarelor. După Viena, Berlin și alte orașe mari și mici, vine la rând și Budapesta într-o urca abonamentului ziarelor. De la mijlocul lunii Decembrie a. c. prețul de abonament la ziare cotidiene este pe anul întreg 52 de coroane (până acum era 38 coroane). Numere singuratic se vor vinde cu 18 fileri, la gări cu 20 fileri, în loc de 12 fil. ca până acum. — *Drapelul* din Lugoș urcă abonamentul cu începere dela 1 Ianuarie 1918 la 36 cor. pe an, dublul prețului de mai înainte.

Poșta la Crăciun. Pachetele de campanie, trimise cu prilejul sărbătorilor ce se apropie, au să fie trimise — conform ordonanței date din locuri competente — cel mult de 5 kg greutate, ear lungimea, lățimea și înălțimea lor să nu treacă peste 60 cm. Pot să conțină alimente, care nu se strică. Adresa se scrie pe pachet și are să se pună și în lăuntru pachetului. Pe buletin se însemnă la valoare «*saját vezélyre*». Porto trebuie plătit.

Dela Asociațiune. Dl *Dr. Nicolae Schiau* avocat în *Mercurea*, a dăruit Asociațiunii 10 C. ca răscumpărare a feliicitărilor de ziua sa onomastică (Sf. Nicolae), cece se confirmă și pe această cale, cu mulțumită. Sibiu, 14 Dec. 1917. *Biroul Asociațiunii*.

Ierusalimul. Ocuparea Ierusalimului este împreună cu probleme de mare importanță internațională. Orașul a fost cucerit acum de-o armată engleză, sprijinită de trupe franceze și italiene. Generalul comandant *Allembey* va numi un guvernator militar englez în Ierusalim. La încheerea păcii generale se va hotărâ apoi și soarta orașului.

Mijloace pentru a răspândi cultura. Calendarul românesc au fost totdeauna un însemnat mijloc întru a propaga cunoștințe folositoare în cele mai largi cercuri ale publicului știutor de carte. *Calendarul Arhidiecezan* pe anul 1918, intrând în al 67-lea an al existenței, cuprinde frumoase bucăți de citire din literatura cultă și populară, în versuri și proză, numeroase povestiri, îndrumări și notițe de folos pentru toți cetitorii săi. Glume și ilustrațiuni întregesc cuprinsul acestui bun calendar, care se găsește de vânzare la *Librăria Arhidiecezană*.

Anuarul Reuniunii femeilor române din Sibiu pe anul 1916/17 a apărut acum și cuprinde: procesul verbal din adunarea dela 8 Iulie a. c., raportul general pe 1916/17 și lista membrilor Reuniunii. În urma stării de război, lucrările din anii acestea s'au continuat în margini mai reduse. Reuniunea a îngrijit să se împărtășească ostașii noștri din război și din spitale cu daruri de Crăciun, și să contribuie după puteri la sprijinirea activității desfășurate de Societatea *Crucea Roșie* din Ungaria. Averele Reuniunii este aproape de 44 mii de coroane. Numărul membrilor 187.

Teatru cinematografic. În urma unor decizii ivite la stabilimentul de electricitate, nu s'au putut ținea câteva zile reprezentațiile cinematografice la *Apollo*. Înălăturându-se pedecile, se reîncepe seria reprezentațiilor cu următoarea programă: Marți în 18 Decembrie: *Groaza*, dramă în 4 părți. Miercuri și Joi, în 19 și 20 Decembrie: *Răpitorul de suflete*, piesa senzațională; Vineri și Sâmbătă în 21 și 22 Decembrie: *Copilul nimănui*, film nou. Suplimente interesante în toată seara.

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan, în urma morții parohului Vasile Maxim de paroh în parohia III de clasa I (primă) din Avrig, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Reflecții la acest post să-și înainteze cererile lor, instruite cu documentele prescise pentru parohii de clasa primă subsemnatului oficiu protopresbiterial în Sibiu în termenul prescise și cu prealabila încunoștințare a subscrisului, întrucât sunt necunoscuți în parohie, să se prezinte și în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, în 6/19 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiterial al Avrigului în conțelegere cu comitetul par. concernent.

Dr. Ioan Stroia,
adm. protopr.

Nr. 213/1917

(266) 3-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a Federi, din protopresbiteratul Hațeg, în baza ordinului consistorial dto 31 Octomvrie a. c. Nr. 7556/1917 Bis. se publică prin această concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică cu prealabila încunoștințare a subscrisului spre a oficia, cânta sau predica.

Hațeg, la 14/27 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

(261)

3-3

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia Carburariu (Kővár-füred) de cl. III, din protopresbiteratul Cetății de peatră, lângă neputinciosul paroh Ioan Ciocaș, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sunt jumătate din toate venitele parohiei statorite în coala B.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiterial gr. or. român al Cetății de peatră în Magyar-Lápos, și cu observarea restricțiilor normelor în vigoare, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din Carburariu spre a cânta, predica, eventual a și servi la sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Carburariu, din ședința comitetului parohial ținută la 29 Octomvrie 1917.

Ioan Ciocașiu, paroh, preș. comit.
Ilie Sîșeștean, notar.

Vidi:

Nr. 449/1917 of. prot.

Lăpușul-unguresc, la 6/19 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului «Cetatea de peatră».

Andrei Ludu,
protopop.

Anunț de căsătorie.

Caut de soție o văduvă, onestă, econoamă și cu ceva avere, fără copii, etatea între 35—40 ani. Sunt învățător activ într-o comună din jurul Timișorii, în etate de 52 ani, am 2 copii: unul e ofițer, al doilea e student de 17 ani. Doritoarele să se adreseze la administrația «Telegrafului Român», alăturând și o fotografie.

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Luca Botean în parohia de clasa III Geoagiu de Jos-Josefi, tractul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt: jumătate din venitele stolare fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, cu observarea că ori-ce serviciu în și afară de biserică capelanul nu poate să-și desfășoare fără prealabila încuviințare a parohului.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterial, iar reflecții să se prezinte în parohie cu prealabila știre a protopopului spre a se face cunoștință cu poporul.

Geoagiu-Algyógy, la 10/23 Octomvrie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopresbiter.

„AJUTORUL“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Șeica-mare.

Aviz.

Aducem la cunoștință, că începând din 1 Ianuarie 1918 reducem etalonul la depuneri cu 1/2%.

Depuneri noi se primesc cu 3% fără anunț, iar darea o plătește institutul.

Șeica-mare, la 15 Decembrie 1917.

(269) 1-1

Direcțiunea.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Meșianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία”. Atena 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, împreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte neazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coloare roșie și vântată cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeu” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărțirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărțirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu Nagyszeben:

Calendarul arhidiecezan

pe anul 1918

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Putere și iscusință, povestire înduioșătoare din vremea împăraților dela Roma. Domnitorul nostru Carol IV. La moartea lui Titu Maiorescu. Scăpat din mâinile rușilor, întâmplări din război, spuse de Aurel Crenian. Unul care promite, însemnări despre poetul G. B. dela «Drapelul». Tatăl orfanilor, o aleasă povestire. Fluierul lui Pinte, din popor, cu versuri frumoase de St. O. Iosif. Cartea ursitei, fapt cu învățătură. Despre poame. Păstrarea sănătății, povești prețioase. Pentru economi: despre nutrețuri potrivite, câteva boale de animale ș. a. Pedepzirile copiilor, sfaturi de trebuință neapărată pentru părinți. Gânduri, ghicitori, glume ș. a.

Calendarul arhidiecezan pe 1918 este împodobit și cu șapte chipuri interesante din război, și adevă: Profesorii dela gimnaziul gr.-or. român din Brașov, căzuți în război: Al. Bogdan, V. Micula și D. Nistor; apoi: adăposturi de trupe austro-ungare; mitralieră în poziție, și figuri de albanezi dela Scutari. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii, Casele domnitoare, tarifele nouă de poștă și de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după alfabet și luni. Extras din catalogul librăriei arhidiecezane despre depozitul de cărți bisericesti, școlare, regulamente, blanchete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu evidența pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, cateheți și învățători, și o altă ediție, fără șematism.

Șematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor. plus portpostal 20 fil.

Atât librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu Șematism 2 Coroane plus portpostal 20 fileri.
„ fără „ 1 Cor. 20 fil. „ „ 20 „

: : : Cu trimitere recomandată portpostal 40 fileri. : : :

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopoplatul Săliștel.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2'50, legat cor. 3'—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericesti și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiu din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau lupetele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Însemnările unui trecător. Crâmpoie din sbucumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidiecezană.